

(המשך מעמוד 6)

ארצו, האחריות לגבי תוצאות מעשיו תחול עליו, ולא יוכל לגולל את האשמה על הממונים עליו, ובכך, ממש כפי שזה מקובל בכל המדינות הדמוקרטיות בעולם, השירות גם בצה"ל הוא על תנאי.

ההתנחלויות מעבר לקריהירוק, בשטחים הכבושים, בנוסף להיותן מיכשול בפני כל הסדר שלום אפשרי בינינו לבין עמי ערב, הן תוצאה של הפרת חוקים בין לאומיים (הסכמי ז'נבה הידועים, שעוסקים במיכלול הזכויות והחובות של עמים ב"מלחמה, שטחים כבושים וכו') עליהם חתומה גם ממשלת ישראל. כל פעולה של התיישבות אזרחית בשטח כבוש, מנוגדת להסכמים הללו וממשלות ישראל השונות, באשרן התיישבות כזאת, פעלו בניגוד לחוקים הבינלאומיים הללו, עליהם הן היו והינן חתומות.

סירוב להגן על התנחלויות אזרחיות בשטחים כבושים אינו יכול להיחשב כפעולה מנוגדת לחוק או לשבועת החייל. הוא פשוט אי-נכונות למלא פקודה בלתי חוקית, ולסיכום: מי שסובר כי "השירות בצה"ל לא יכול להיות על תנאי", רצוי שיחשוב במלוא הרצינות על המשמעות האמיתית של דבריו, וכן על המסקנות המעשיות הנובעות מקביעתו זו.

ינתן פדה, קיבוץ מעברות

הומור יקר

לקראת שנת הלימודים החדשה פירסמה הוצאת עם עובד מודעה בעיתונות על ספריה הלימוד שהיא מוציאה לאור. בין הספרים מצויים גם ספרי הומור וסאטירה לבתי-הספר. והנה מסתבר, לפי המודעה, שההומור הממלכתי יקר יותר בשתי לירות

התוצאה — ארץ-ישראל תישמר כ"שמו" רת"טבע" ללא אוכלוסיה ישראלית וערבית. דן יהב, תל-אביב

לא חובה ולא חנינם

עם פתיחת שנת-הלימודים מתפארים ראשי משרד-החינוך בכך, שלראשונה בישראל, מונהג חינוך-חובה-חנינם מגן

חובה ועד בית-ספר תיכון. לא דובים ולא יער. לא חובה ולא חנינם. כל הורה יודע שהוא נאלץ לשלם עבור בנו או בתו הלימודים במוסד ממלכתי כמה אלפי לירות טובות כל שנה אם כי לא כשכר-לימוד רשמי. גם החובה היא פיקציה. חובה ללכת

הומור וסטירה לבתי-ספר ממלכתיים (חטיבת הביניים)

מחיר: — 18 ל"י

הומור וסטירה לבתי-ספר ממלכתיים-דתיים

מחיר: — 16 ל"י

המודעה של הוצאת "עם עובד" פרוטקציה לילדי דתיים

מאשר ההומור הממלכתי-דתי. התוכלו לומר לי מדוע? דן גראוור, פתח-תקווה

או שלדתיים יש פחות הומור או שיש להם פרוטקציה אצל שר-החינוך הדתי.

שמורת בירעם

תמנהו לקרוא בעיתונכם (העולם הזה 2136) בפרק העוסק בפרשת עקורי בירעם ואיקרית את הקטע הקרוי "תח" בולה" הידיעה-כביכול, או הפרשנות שבי עיקבותיה, מכילה כל-כך הרבה פרטים חסרי-שחר, בלתי-בדוקים וחסרי ידיעה בסיסית בנושא, וחבל שעתידן כהעולם הזה יספק אינפורמציה מסוג זה לקוראיו ולהלן העובדות: יער בירעם הוא יער אלון-מצוי היחידי הקיים בארץ. שיטחו כ-1500 דונם ולפי מחקרים גילם של עצים רבים בתוכו כמה מאות שנים. ייחודו ויופיו בנוף בלטו גם לאנשי בירעם, והם שמרו עליו מפני כרייתה והריסה. העצים מתחילים מצויה צמחה שגם היא נדירה ביותר, סוגי פטריות שאין כמותם בארץ, סחלבים נדירים, טחביסלע מיוחדים ועוד ועוד.

לשות שמורות הטבע מטפלת באתר מיוחד זה כבר משנת 1962 כאשר עוד הייתה אגף קטן במשרד-החקלאות. בשנת 1965 הוחלט לפעול להפיקת המקום לשמר רה בוועדה הראשונה, אולם הדרך עד להכרזת מקום כשמורת-טבע ארוכה ומפער

(המשך בעמוד 18)

לבית-ספר. אבל אין חובה על המורים ללמד. מספר הנושרים הוא מדהים ומספרם של אלה המסיימים בית-ספר עממי מבלי לדעת קרוא וכתוב הוא מעורר חרדה. עכשיו עוד נוספת שביית-המורים ומסתבר שחובה אולי על התלמידים ללכת למוסד דותי-החינוך אבל אין שום חובה כזאת על המורים.

ריטה וינקר, תל-אביב

יש סיוג לפקודה

הסתייגותו של דובר תנועת "שלום עכשיו" ממכתב 100 האזרחים לראש הממשלה, שבו הם מודיעים על סירובם להגן על ההתנחלויות מעבר לקריהירוק, תמוהה בעיני.

אין ספק שיכול להיות ויכוח לגבי התבונה הפוליטית שבפירסום המכתב הנ"ל ולגבי עיתויו, אולם הטענה המרכזית שבפי דובר "שלום עכשיו" (לפי העיתון נות), כי "השירות בצה"ל לא יוכל להיות על תנאי", מפליאה אותי מאד.

אולי לא ידוע לדובר תנועה זו, אבל מאז מישפטי גירנברג שנערכו לאחר מלחמת-העולם השנייה, נקבע על דעת עמי התרבות כי יש סייגים למילוי פקודות, או, במילים אחרות: לכל שירות בצבא קיימים סייגים. אין חייל חייב למלא פקודות אשר נוגדות את המוסר האנושי, ובוודאי אין הוא חייב למלא פקודה הנוגדת את החוק האזרחי של מדינתו. כלל זה התקבל באורח חד-משמעי גם במדינת ישראל, בעיקבות פסק-הדין במישפט כפר-קאס משנת 1957. יתרה מכך: חייל הממלא פקודה מנוגדת לחוק האזרחי של

9	8	7	6	5		4	3	2	1
	14		13	12			11		10
		19	18	17	16			15	
	23	22				21			20
27			26			25			24
			30				29	28	
			32				31		
37	36	35						34	33
	42		41		40	39			38
		47		46	45		44	43	
			50			49		48	
			52			51			
60	59	58	57	56			55	54	53
			64		63	62		61	
		69	68	67			66		65
			73	72			71	70	
				75			74		
80	79	78					77		76
	87	86		85		84	83		82
		91			90		89		88
97			96			95		94	93
	103		102				101	100	99
				105					104

מאונך:

- גון; (2) אדון; (3) רגולאטור; (4) מאור קטן; (6) נהר באפריקה; (7) משמש; (8) חמתים; (9) מלחין רומנטי; (10) מירקות הגינה; (15) ראוי לשימוש; (16) בירה אירופית; (17) מלך החיות; (19) צללוה; (20) מיניסטר; (21) צבע כחול-ירוק; (23) חלון געליך; (24) מקלחת הגבי רים במקולה; (26) קלף; (27) בת-קול; (29) קפל בשוול; (30) כלי-שיט; (33) שלא ככוונה; (34) מישכן; (36) יחידה בחודש; (37) שפכטל; (40) מן השוואים; (41) עצם בפה; (44) תאריך בחודש שבט; (46) ישן; (47) קריית-קודש (ר"ת); (49) לא זוגי; (50) יום המנוחה; (53) השקפה; (54) מעגל; (55) תחמושת הקשת; (56) שוטר גדודי (ר"ת); (58) הווייה; (59) פירך; (60) מכר; (62) עלה בספר; (63) מילת-שלילה; (66) פושע; (68) פרופטאנדה; (71) קול פיצוץ; (73) השכלה; (76) נקי וטהר; (77) חביב הנחמד; (79) קמל; (80) ישאין נשמה באפו; (82) כיסאי-כבוד; (84) שעט; (85) בעייה, פגע; (87) תרופה; (90) אגם גדול; (92) האזנה מרוכזת; (94) קריאה בטלפון; (96) שיחקו; (97) מיכסה הפתח; (99) אמה-פנינה; (101) גועם, רוך; (102) יום טוב; (103) מילת-חתימה

מאונך:

- המתנור ממאכלי בשר; (5) עיר בא"י; (10) תבואה; (11) כועס מאד; (13) הסתלק מכאן! (14) מחיית-יער; (15) עכו; (16) עיר באירופה; (18) צאצאה; (20) כינוי; (21) כלי המשמש לחפירה; (22) להבה; (24) נהיר; (25) קידומת הולנדית; (26) עליצות; (28) אשמורת ראשונה; (30) לבוש; (31) דרגה מישטרית; (32) עלייך להיות! (34) שלא של זמן; (35) ראש-שלישכה (ר"ת); (38) זן אנושי; (39) מפרנס; (41) רך בכבי-שים; (42) עמי-ארץ; (43) מונח בתורת החשמל; (45) עב; (47) הדרך הקצרה ביותר בין שתי נקודות; (48) פאנורמה; (50) צלל במים; (51) כלי בישוחמת; (52) בור מיי-גשמים; (54) משמשת בחפירה; (57) זכר בעוים; (61) אילן; (62) סמל לאומי; (64) חור; (65) רגוע; (66) מופץ; (67) גוף שני יחידה; (69) בצוחא; (70) פרוץ; (72) קבר-צה של בהמות-זבית; (74) גמול מיוחד; (75) בכי; (77) מחצית; (78) מחל על זכותך! (81) נבון ביותר; (83) מצבת-זיכרון; (85) מלווה של אדם; (86) דיות; (88) מטבע צרפתי קטן; (89) הליכה המהיגית אל... (91) סופר של יום; (93) קידומת צרפתית; (95) מישור מוגבה; (96) תן לי! (98) רוח רעה; (100) רטוב במיקצת; (102) מרחם; (103) מילת-שלילה; (104) ואנדאלי; (105) ימשה.